

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Varautuminen luonnononnettomuuksiin

30.10.2019

Luosto

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Juha Tapio

Sisältö

- Yleistä ELY-keskuksista
- Lapin ELY-keskuksen organisaatio ja tehtävät
- Normaaliolojen häiriötilanteita
- Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö

Suomessa 15 ELY-keskusta

- **Yhdeksässä kolme vastuualuetta:**

- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri
- Liikenne ja infrastruktuuri
- Ympäristö ja luonnonvarat

Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Uusimaa, Pohjois-Savo ja Kaakkois-Suomi

- **Neljässä kaksi vastuualuetta:**

- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri
- Ympäristö ja luonnonvarat

Kainuu, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo ja Häme

- **Kahdessa yksi vastuualue:**

- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri
- Pohjanmaa ja Satakunta

Lapin ELY-keskus

- Päätoimipaikka Rovaniemi
- Kemissä elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -toimipiste
- Lapin TE-toimisto toimii Lapin ELY-keskuksen alaisena paikallishallinnon viranomaisena

Strategiset tavoitteet Lapissa

Monipuolisen,
kansainvälisen ja
kilpailukykyisen
elinkeinoelämän
tukeminen

Ympäristön hyvän
tilan ja
monimuotoisuuden
edistäminen

Työllisyyden ja
osaamisen
parantaminen

Lapin ELY-keskus edistää

Yrittäjyyttä ja
elinkeinotoimintaa

Luonnonvarojen ja
alueiden kestäväää
käyttöä

Liikennejärjestelmän
toimivuutta ja liikenteen
turvallisuutta

Työmarkkinoiden
toimivuutta, työvoiman
saatavuutta, työllisyyttä
ja maahanmuuttajien
kotouttamista

Luonnon ja ympäristön
suojelua

Maaseudun kehittämistä

Lapin ELY-keskus valvoo

Rahoituksen,
hankkeiden ja
hankintojen toteutumista

Ympäristö-, vesi- ja
jätelain toteutumista

Aluehallintoviraston
(AVI) antamia
ympäristö- ja
vesilupapäätöksiä

Yleistä etua ympäristö-
ja vesiasioissa

Elintarvikkeiden
turvallisuutta

Kalastuslainsäädännön
toteutumista ja yleistä
kalatalousetua

TE-palvelut
Tiina Keränen

Ylijohtaja
Jaakko Ylinampa

Elinkeinot, työvoima
ja osaaminen

Johtaja
Marja Perälä

Strategia
Heino Vasara

**Työllisyys,
yrittäjyys,
osaaminen ja
maahanmuutto**
Satu Huikuri

Asiakkuus ja
kehittäminen
Sanna Kolomainen

Maaseutu ja energia
Hannu Linjakumpu

Viestintä
**Eeva-Kaarina
Yrjänheikki**

Kalatalouspalvelut
Mika Oraluoma

Liikenne ja
infrastruktuuri

Johtaja
Jaakko Ylinampa

Liikennejärjestelmä
Juha Tapio

**Tienpidon
suunnittelu**
Olli Mourujärvi (vs.)

Kunnossapito
Markku Tervo

Investoinnit
Ari Kilponen

Ympäristö ja
luonnonvarat

Johtaja
Timo Jokelainen

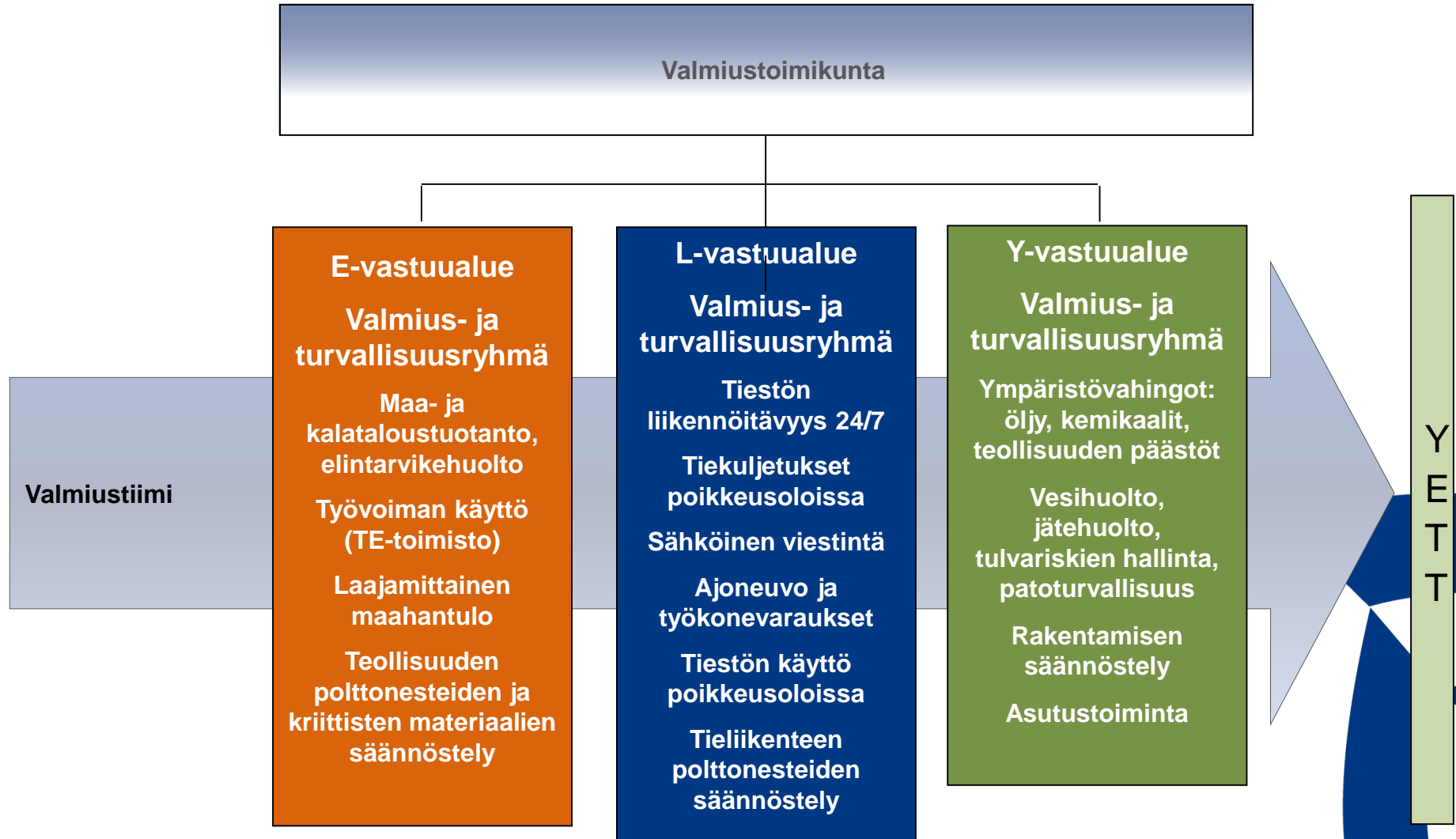
Ympäristönsuojelu
Eira Luokkanen

Vesivarat
Arto Seppälä

Alueidenkäyttö
Kaija Pekkala

Luontoympäristö
Jari Pasanen

Sidosryhmäverkosto

mm.

- Ohjaavat ministeriöt ja keskusvirastot
- Lapin AVI, Puolustusvoimat, Pelastuslaitos, Poliisi, Rajavartiolaitos
- Tieliikennekeskus (ITM Finland Oy), SYKE, Huoltovarmuuskeskus, huoltovarmuuskriittiset yritykset, kunnat, Maahanmuuttovirasto
- SPR, Vapepa
- ELY:n sopimussuhteiset urakoitsijat

Normaaliolojen häiriötilanteita

- Tiestön liikennöitävyys 24/7 (mm. **myrskyt, tulvat, liikenneonnettomuudet**), viranomaisyhteistoiminta ja oman tilannekuvan ylläpitäminen ja jakaminen, Tienkäyttäjän linja p. 0200 2100, Tieliikennekeskus ITM Finland Oy
- Asiantuntija-apu (mm. **ympäristövahingoissa, vesihuollon ongelmassa, tulvatorjunnassa**), viranomaisyhteistoiminta ja oman tilannekuvan ylläpitäminen ja jakaminen
- **Laajamittainen maahantulo** (aiesopimukset kuntien kanssa vastaanottokeskuksista ja järjestelykeskuksista, avustaminen kuljetuksissa, kotouttaminen), viranomaisyhteistoiminta, alueellinen yhteistyöryhmä ja sen tilannekuvan ylläpitäminen

Tulvat ja myrskyt / ELY:n rooli

- Tulviin varautuminen ennen tulvia, vesistön käytön valvonta ja tiedottaminen tulvavaarasta.
- Maantie on pidettävä yleisen liikenteen tarvetta ja väylän liikenteellistä merkitystä vastaavassa kunnossa. (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 33 §)
- ELY -keskus vastaa toimialueellaan normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa ylläpidettäväksi sovitun tieverkon liikennöintikelpoisena pitämisestä hoidon ja ylläpidon toimin.
- Viranomaisyhteistyö sidosryhmien kanssa tärkeää. Lisäksi Tieliikennekeskus ITM Finland Oy:n*, joka ei viranomainen.

*Intelligent Traffic Management Finland Oy, palveluihin kuuluvat mm. tieliikenteen ajantasaisen tilannekuvan ylläpito, liikenteen ohjaaminen, liikennetiedottaminen sekä häiriönhallinta yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Tulvat ja myrskyt / L-vastuualue

- L-vastuualue on tienpidon tilaajaorganisaatio, joka tilaa tarvitsemansa tienpidon tuotteet palveluntuottajilta (hoidon ja ylläpidon alueurakoitsijat).
- Sopimuksissa alueurakoitsijoille on asetettu jatkuva tavoitettavissa olo- ja varallaolovelvoite mm. äkillisiä hoitotoimenpiteitä varten.
- Näitä ovat esimerkiksi pelastusviranomaisen ja poliisin avustaminen viranomaisen määräämällä tavalla luonnonvoimien aiheuttamissa onnettomuustilanteissa sekä liikennevahingoissa.
- Tieliikennekeskuksilla (ITM Finland) on oikeus toimia alueurakoitsijoihin nähden tilaajan edustajana virka-ajan ulkopuolella äkillisiä hoitotoimenpiteitä vaativissa tilanteissa (mm. kiertotiejärjestelyissä). Myös L-vastuualueen aluevastaavat antavat ohjeita alueellaan toimivalle urakoitsijalle. Vahinkojen jälkikorjauksista, uudelleenrakentamisesta yms. sovitaan erikseen.

Tulvat ja myrskyt / L-vastuualue

- Normaaliolojen häiriötilanteissa L-vastuualue hyödyntää tiedonkulussa ja tiedottamisessa Oulun Tieliikennekeskusta, joka toimii 24/7 periaatteella läpi vuoden pois lukien viikonloppuyöt.
- Tieliikennekeskus saa ensimmäiset tietonsa häiriöistä tiestön liikennöitävyydessä Hätäkeskukselta, pelastuslaitokselta, poliisilta, tienkäyttäjiltä, alueurakoitsijoilta, aluevastaavilta.
- Tieliikennekeskus välittää saamansa tilannetiedot häiriöistä ennalta määritellyille toimijoille kuten tienkäyttäjille, alueurakoitsijoille, aluevastaaville, kunnossapitovastaavalle ja kunnossapitoasiantuntijoille sekä muille viranomaisille.

Tulvat ja myrskyt / L-vastuualue

- Normaaliolojen häiriötilanteiden aikana alueurakoitsijat ilmoittavat tieverkon liikennöitävyydessä tapahtuneista muutoksista Tieliikennekeskukseen. Tilanteen niin vaatiessa myös aluevastaavat ja Lapin pelastuslaitos tai poliisi osallistuvat tilannetiedon välittämiseen Tieliikennekeskukselle. Tiedottamisessa pyritään ennakoivaan tiedottamiseen.

Tulvat ja myrskyt / L-vastuualue

- Viranomaisten yhteisestä tiedottamisesta vastaa yhteistoimintaa johtava viranomainen
- Tienpitoviranomaisten osalta liikenteelle tiedottamisesta vastaa Tieliikennekeskus. Lapin maakunnan alue kuuluu Oulun Tieliikennekeskuksen toimialueeseen. Tieliikennekeskusten verkosto on osa viranomaisyhteistyöketjua, joka toimii 24/7 periaatteella läpi vuoden.
- L-vastuualueen tiedottaja laatii yhdessä asiantuntijoiden kanssa ELY:n tiedotteet. Tiedotteissa on kiinnitettävä huomiota tilanteen ennakkointiin. Tiedottaja päivittää myös verkkosivut ja järjestää tarvittaessa tiedotustilaisuudet.

Tulvatilanteet / Y-vastuualue

Ennalta varautuminen, vesistön käytön valvonta ja tiedottaminen tulvavaarasta (L-vastuualue täydentää tiedotetta tieverkon liikennöitävyyden osalta tarvittaessa)

- vesitilanteen seuranta ja tulvauhasta tiedottaminen
- ennakkotorjuntatoimenpiteet kuten jäänsahaus, hiekoitukset
- säännöstelyn ohjaus ja poikkeuslupien hakeminen
- asiantuntija-avun antaminen pelastusviranomaiselle/omaisuuttaan suojaaville yhteisöille tai yksityisille seuraavissa tulvantorjuntatöissä: jääpatojen purku, väliaikaisten penkereiden ja patojen teko ja vesien johtaminen tilapäisille alueille ja uomiin

Tulvatilanteet / muut toimijat

Poikkeuksellisissa tulvatilanteissa pelastusviranomaisen vastuulla on toiminnan suunnittelu ja johtaminen sekä pelastustoiminta

- tulvantorjuntatilanteen yleisjohto, jos pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia sekä kokonaiskuvan muodostaminen
- kokonaiskuvan perusteella tehtävät alueiden ja yksittäisten tärkeiden kohteiden suojaaminen (esim. tulvaseinäkkeet, hiekkasäkit, väliaikaisten penkereiden ja patojen teko)
- yksityiseen omaisuuteen kohdistuvista toimenpiteistä määrääminen (esimerkiksi teiden tai penkereiden katkaisut).
- Jokainen toimiala vastaa oman toimintansa tiedottamisesta ja pelastusviranomaisen yleisjohtajana koordinoi tiedottamista.

Tulvatilanteet / muut toimijat

Tulvatilanteissa kunnan vastuulla on suojella omia rakenteita ja toimintaa sekä tukea pelastusviranomaisia tulvasuojelussa

- kunnan omaisuuden (esim. vesihuolto, terveyskeskukset, koulut, päiväkodit) ja tietoliikenneyhteyksien suojeleminen
- esim. evakuoinnin toteutus ja hätämajoituksen järjestäminen
- työvoiman ja tulvantorjuntaa ja pelastustoimintaa varten tarvittavan kaluston luovuttaminen tarvittaessa pelastusviranomaisen käyttöön

Tulvatilanteet / muut toimijat

- Kemijoki Oy:llä on padonomistajan rooli. Se vastaa patovaurion havaitsemisesta, hälytyksen antamisesta, patovaurion korjaustoiminnan käynnistämisestä ja korjaustoimesta. Lisäksi se antaa tietoa virtaamista ja vesipinnoista sekä laatii ennusteita patomurtuman aiheuttaman tulva-aallon etenemisestä.
- Poliisin tehtävänä on järjestyksen pito ja liikenteen ohjaaminen.
- Asukkaan vastuulla on suojella itseään ja omaisuuttaan omilla toimillaan sekä auttaa naapureita mahdollisuuksien mukaan.

KIITOKSET MIELENKIINNOSTA!